

FSC®-boscertificering onder het ANB- groepscertificaat in Vlaanderen

FSC® CO18456

jaarrapport 2023

Inleiding

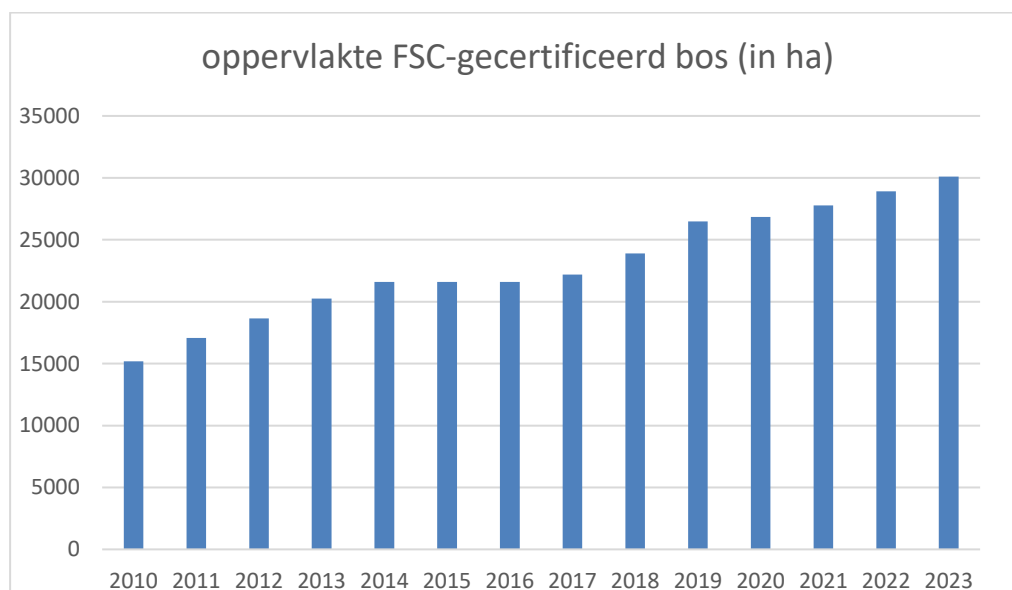
Onder de vorm van een beknopte update wordt jaarlijks een stand van zaken gegeven aangaande FSC®-boscertificering onder het ANB-groepscertificaat in Vlaanderen. Cijfers over oppervlakte FSC-bos, volumes verkocht FSC-hout en een situering van de Vlaamse FSC-bosbeheerders worden zo eenvoudig gepresenteerd.

Tevens wordt een overzicht gegeven van de voornaamste opmerkingen die bij de interne en externe audits naar boven gekomen zijn en wordt een korte voorbeschouwing gegeven over de planning voor 2024.

FSC-Groepscertificaat ANB

Vlaanderen telde eind 2023 een areaal van een goede 30.000 ha FSC-gecertificeerd bos via het groepscertificaat van het Agentschap Natuur en Bos. Dit betekent opnieuw een toename met een goede 1000 ha.

De toename van FSC-gecertificeerd bos in Vlaanderen over de laatste jaren wordt hiermee verdergezet. In vergelijking met 2010 is de gecertificeerde bosoppervlakte verdubbeld.

Tabel 1. Oppervlakte FSC bos per provincie.

Provincie	Oppervlakte (ha)	Verdeling (%)
Limburg	10.825	36%
Antwerpen	6.051	20%
Oost-Vlaanderen	2.665	9%
West-Vlaanderen	4.135	14%
Vlaams-Brabant	6.429	21%
Totaal	30.108	100%

Limburg blijft in absolute oppervlakte de belangrijkste provincie met FSC-bosareaal en heeft nu de kaap van de tienduizend ha FSC-gecertificeerd bos ruim overschreden (zie tabel 1). Vlaams-Brabant komt opnieuw op de tweede plaats en steekt Antwerpen terug voorbij.

Leden FSC-groep

De FSC-groep groeide aan met vijf nieuwe ANB-domeinen in de regio Brabantse Wouden, een gemeentebos in Halle en een privaatsbos in Kalmthout. Daarnaast werd de oppervlakte van een aantal gecertificeerde bossen aangepast na aankoop/verkoop bos en/of gerealiseerde bosuitbreiding.

Drie leden hebben dit jaar het groepscertificaat verlaten na verkoop van hun bosdomein. In totaal hebben we 157 leden waarvan 104 private eigenaars en 53 openbare.

De private eigenaars zijn – op één eigenaar na – allemaal aangesloten via een bosgroep of studie bureau. Bosgroep Limburg vertegenwoordigt 54 leden; bosgroep Zuiderkempen 39; Landmax brengt nu 7 grotere private bossen aan en bosgroep Houtland 5 bouseigenaars.

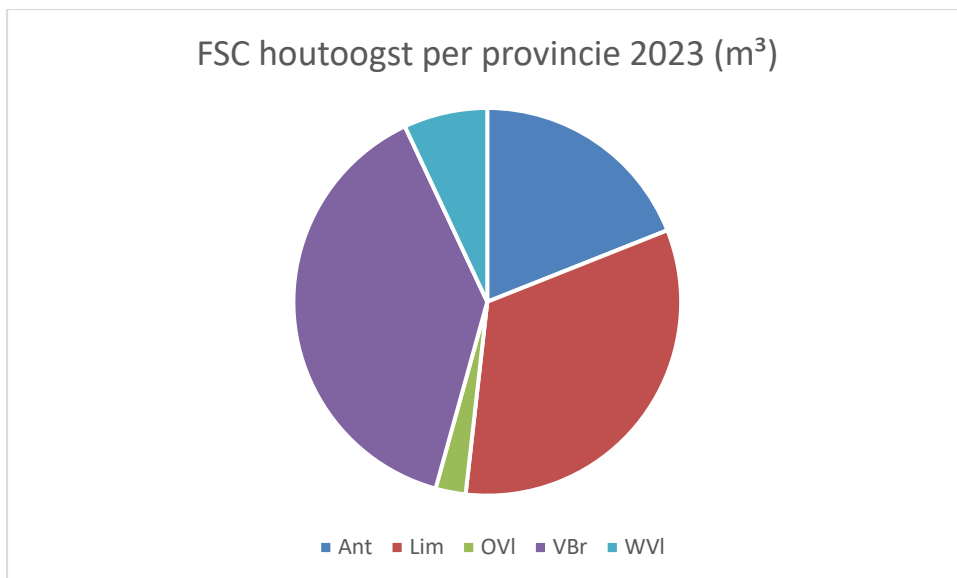
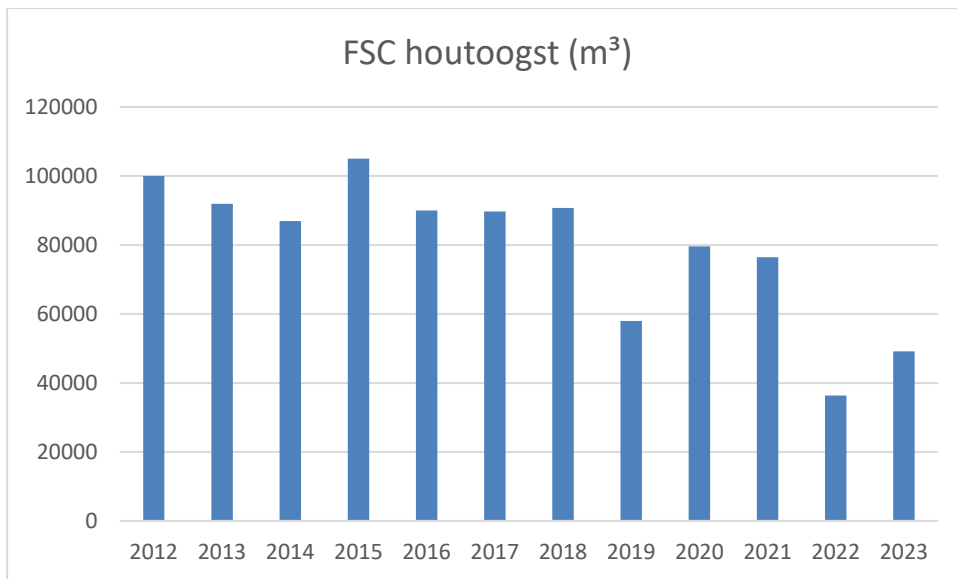
Bij de openbare leden tellen we de 10 ANB-regio's, 3 provincies, 25 gemeenten en 14 andere besturen (OCMW, kerkfabriek, drinkwatermaatschappij, universiteit).

Het ANB beheert 18.275 ha FSC-bos (61% totale gecertificeerde bosoppervlakte), openbare besturen 10.252 ha (34%) en private bouseigenaars 1.580 ha (5%).

Onze leden beheren samen 277 bossen met aparte FSC-code. Vijf bossen zijn groter dan 1000 ha; 67 tussen 100 en 1000 ha, en 205 bossen zijn kleiner dan honderd ha. Van de 105 private leden onder het groepscertificaat zijn er slechts 6 met een bouseigendom groter dan 100 ha.

Aanbod FSC-gelabeld hout

In 2023 werd in de Vlaamse FSC-bossen een kleine 50.000 m³ FSC-gecertificeerd hout geoogst. Dit is een goede 10.000 m³ meer dan vorig jaar, toen een historisch lage houtoogst geregistreerd werd. 88 procent van de houtoogst werd via Natuurinvest vermarkt voor diverse openbare besturen en het ANB. Private eigenaars verkochten een goede 3.500 m³ gecertificeerd hout. ANB verkocht een goede 35.000 m³ hout in 2023. Openbare besturen verkochten een goede 10.000 m³.

Het meeste FSC-gecertificeerde hout werd dit jaar in de provincie Vlaams-Brabant verkocht. Dit hout was vooral afkomstig van domeinbossen. In Oost-Vlaanderen werd amper FSC-gecertificeerd hout verkocht.

Er werd 27.761m³ naaldhout en 21.366m³ loofhout verkocht. Grove den is de meest verkochte soort (12.524m³), gevolgd door Corsicaanse den (11.675m³), Beuk (9.153m³) en Amerikaanse eik (5.673m³). Van Zomereik, Lork en populier werd ook meer dan 1.000m³ verkocht als FSC-gecertificeerd hout.

Kloempenaanplant in FSC-gecertificeerd bos stad Genk

Kwaliteitscontroles

Boscificering staat of valt met degelijke kwaliteitscontroles. In een groepscertificeringssysteem vinden er zowel interne als externe audits plaats. Tijdens audits worden de leden en hun bosbeheer in de ruime zin (ecologische aspecten, sociale aspecten, arbeidswelzijn & veiligheid, wettelijkheid, ...) en uiteraard ook de FSC-eisen uitgebreid gescreend. Interne audits werden uitgevoerd door de interne auditeur van ANB; externe audits werden uitgevoerd door de firma Preferred by Nature Certification, een onafhankelijke, door FSC geaccrediteerde organisatie. De externe audit vond dit jaar plaats in het voorjaar. De auditoren kwamen uit Nederland en Duitsland.

Tijdens de externe audit werd de groepsstructuur en -organisatie doorgelicht en werden een tiental bossen tussen 27 en 31 maart door de auditoren van Preferred by Nature gescreend.

Dit jaar waren de audits verspreid over de provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant, West- en Oost-Vlaanderen. Het betrof privaat bos in Balen en Arendonk, bos van drinkwatermaatschappij Pidpa in Grobbendonk, provinciale domeinen Gavers en Palingbeek (West-Vlaanderen) en Hospicebossen en Gentbos (Oost-Vlaanderen), domeinbossen Galgebossen (Ieper-Poperinge), Hallerbos en Zoniënwoud. Bij deze audits werden slechts twee minor opmerkingen en één observatie geformuleerd. Er werden geen Major-opmerkingen gemaakt.

Externe auditoren aan het werk in provinciedomein Palingbeek (West-Vlaanderen)

Zoals bekend worden bij een audit verschillende soorten opmerkingen geformuleerd. Observaties zijn aandachtspunten die bij een volgende audit opnieuw bekeken worden. Minor-opmerkingen dienen binnen het jaar geremedieerd te worden (en worden dus opgevolgd). Een Major-opmerking dient binnen de drie maanden opgelost te worden. Bij geen enkele audit werden grove tekortkomingen vastgesteld (geen Major). Er werd dan ook geen enkel lid uitgesloten dit jaar.

In 2023 werden 8 interne en twee toetredingsaudits uitgevoerd door de interne auditeur. De audits gingen door in de gemeentebossen van Genk, Tessenderlo, Hamont-Achel, Dilsen-Stokkem en Oostkamp, privaatbos in Zedelgem en domeinbossen Wijnendalebos, Veldbos (Zedelgem), Karkoolbos en Moerbekebos (Geraardsbergen), Grotenhout en De Melle (Turnhout). De toetredingsaudits gebeurden bij privaat bos in Kalmthout (via Landmax), gemeentebos Krabos-Zavelput (Halle) en ANB-bossen Floordambos-Houtembos (Machelen-Vilvoorde-Steenokkerzeel), Frankveld-Schaveys-Boesdaal (Beersel, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode), Zevenbronnen (St-Genesius-Rode), Krabos-Zavelput (Halle) en vallei van Ijse en Laan (Bertem, Leuven, Huldenberg). In totaal werden 4 Minors, 0 Major-en 9 Observaties genoteerd tijdens deze audits.

Bij de interne audits werd de problematiek van de omzetting van oude bosbeheerplannen vaak aangehaald. In een aantal gevallen liep het oude beheerplan ook naar zijn einde zodat ook werk diende gemaakt te worden van de opmaak van een nieuw natuurbeheerplan. Daarbovenop komt dan ook nog soms de discussie rond het al dan niet overdragen van het beheer van een openbaar bos aan een derde partij als gevolg van de stopzetting van het technisch beheer na goedkeuring van een natuurbeheerplan. Dit gaf soms aanleiding tot lagere intensiteit van het effectieve bosbeheer in afwachting van duidelijkheid over de toekomst.

Bij de externe en interne audits werden bij de leden volgende zaken opgemerkt:

- Oneigenlijk gebruik educatieve vuurplaats;
- Eigendomsconflict oplossen;
- Aandacht voor opmaak nieuw beheerplan;
- Oude wildbescherming tijdig verwijderen uit bos;
- Aandacht voor opvolging agressieve exoten;
- Juiste info op website vermelden (opmerking voor het groepscertificaat);
- Juiste FSC-codes gebruiken bij houtverkoop;
- Continuïteit bosbeheer verzekeren (speciale aandacht beheer jonge bestanden en hakhoutzones);

Vooruitblik 2024

In 2023 konden we de kaap van de 30.000 ha FSC-gecertificeerd bos in Vlaanderen overschrijden.

Bij ANB liggen een reeks domeinen met recent goedgekeurde natuurbeheerplannen klaar om toe te treden tot het groepscertificaat. Ook enkele private boseigenaars overwegen de toetreding tot het certificaat.

We hopen tevens dat er na alle discussies rond omzetting beheerplannen en eventuele beheeroverdracht vanaf 2024 weer meer aandacht kan gaan naar boscertificering bij de beheerders.

Wie met vragen zit rond het FSC-groepscertificaat kan steeds bij de interne auditeur terecht.

Wie nog FSC-bordjes nodig heeft om bij de belangrijkste toegangen tot het bos aan te brengen kan die gratis bestellen bij de interne auditeur. Die worden u dan zo snel mogelijk bezorgd.

Info:

danny.maddelein@vlaanderen.be

intern auditeur FSC-groepscertificaat ANB

0479/67.95.73

www.natuurenbos.be/Beleid&Wetgeving/Natuurgebruik/Hout

www.houtverkopen.be/fsc-boscertificering